
Kronika : gość z Afganistanu

Palestra 12/2(122), 111-112

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

śledczym w Krakowie, oraz wypowiedzi tegoż Hössa na temat wielu poczynań podejmowanych w czasie II wojny światowej przez zbrodniczy reżym hitlerowski.

Wreszcie spośród tzw. różnych tytułów ukaże się po 2-letniej przerwie „Skorowidz przepisów prawnych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim w latach 1918—1939 i 1944—1967”, według stanu prawnego na 31.XII.1967 r., opracowany przez Z. Kecka, oraz kolejny VII tom zbioru (w opracowaniu A. Komorowskiego) pt. „Ustawodawstwo Polski Ludowej”, obejmujący przepisy ogłoszone w Dz. U. w latach 1957—1958, według stanu prawnego na 31.XII.1966 r., z uzupełnieniem aktualizującym przepisy zawarte w poprzednich sześciu tomach. Ukaże się też kolejna edycja „Informatora Prawniczego” na 1969 r. o układzie i treści znanych dobrze naszym licznym odbiorcom.

7. Poczesne miejsce w naszym planie na rok bieżący zajmują także tzw. pozycje zlecane (usługowe), wydawane bądź na zlecenie naszego resortu, bądź też przy współpracy i w porozumieniu z innymi resortami, instytucjami, organizacjami i zrzeszeniami. Poza praktycznym komentarzem L. Jastrzębskiego, W. Lipki i E. Stankiewicza pt. „Prawo łowieckie” (pozycja dla Ministerstwa Leśnictwa i Przem. Drzewnego), niezbędnym dla praktyki administracyjnej, a częściowo także dla sądów, prokuratur i MO, poza zbiorem I. Pochwickiego pt. „Zbiór przepisów finansowych i gospodarczych dla jednostek budżetowych resortu sprawiedliwości” (pozycja dla Ministerstwa Sprawiedliwości) i niewielką broszurą z tekstem ustawy o ławnikach ludowych wraz z objaśnieniami i przepisami związkowymi (autor opracowania: sędzia Z. Krauze), przeznaczoną dla ogromnej rzeszy ławników (pozycja zamówiona również przez Ministerstwo Sprawiedliwości) oraz poza specjalną pozycją (zamówioną przez Ligę Kobiet) zawierającą materiały (referaty, wystąpienia w dyskusji i rezolucje — w jęz. ang. i franc.) Kongresu Międzynarodowej Federacji Kobiet Zawodów Prawniczych, który odbył się w Warszawie w dniach od 20 do 26.VIII.1967 r. — pozostałe pozycje stanowią cykle broszur charakteru popularyzacyjnego (np. broszury o prawniczych aspektach walki z alkoholizmem drukowane dla Stołecznego Komitetu Przeciwalkoholowego, a przeznaczone m. in. dla ławników ludowych) lub szkoleniowego (np. różne serie broszur dla Zrzeszenia Prawników Polskich).

KRONIKA

1. GOŚĆ Z AFGANISTANU

Dnia 2 stycznia br. złożył wizytę Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej p. Ahmad Ali Hairat, sekretarz Sądu Najwyższego w Kabulu (Afganistan). Jako stypendysta ONZ odbywa on podróż po krajach europejskich w celu zapoznania się z organizacją wymiaru sprawiedliwości w odwiedzanych przez niego państwach, Afganistan bowiem wszedł ostatnio na drogę daleko idących reform, sięgających nieraz w głąb życia politycznego i społecznego tego kraju.

Egzotycznego gościa przyjął Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej adw. dr Stanisław Godlewski, który też udzielił mu wyjaśnień we wszystkich interesujących go zagadnieniach dotyczących ustroju adwokatury w Polsce, wzajemnych stosunków pomiędzy trzema pionami wymiaru sprawiedliwości, udziału adwokatury w pracy społecznej oraz warunków bytowych naszego zawodu.

Ze swej strony gość afgański poinformował szczegółowo o przemianach, jakie zachodzą obecnie w jego kraju. Podał on, że nowa konstytucja, obowiązująca od 1964 r., przewiduje klasyczny podział władzy na ustawodawczą, wykonawczą i sądowną, przy czym przedstawiciele jednego rodzaju władzy w żadnym razie nie mogą brać czynnego udziału w sprawowaniu władzy innego rodzaju. Tak np. sędzia, prokurator czy adwokat nie może uczestniczyć czynnie w życiu politycznym, a więc być członkiem parlamentu.

Jeśli chodzi o adwokaturę w Afganistanie, to liczy ona zaledwie około 200 osób. Ta stosunkowo niewielka liczba adwokatów tłumaczy się tym, że do niedawna jeszcze obowiązywało tam jedynie prawo islamu, oparte na przepisach Koranu znanych prawie wszystkim, co nie wymagało pomocy adwokatów.

Nie ma też i dziś przymusu adwokackiego nawet w Sądzie Najwyższym. Aby zostać adwokatem, trzeba ukończyć wydział prawa uniwersytetu i odbyć 2-letnią aplikację w sądzie zakończoną egzaminem, przy czym egzamin ten zdaje się przed inną komisją niż ta, przed którą są egzaminowani kandydaci zamierzający pracować w sądownictwie. Komisja egzaminacyjna dla przyszłych adwokatów składa się z sędziego, przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości i z dwu doświadczonych adwokatów. Dodać należy, że w czasie aplikacji kandydat przez dwa dni w tygodniu pracuje w kancelarii adwokackiej.

Po zdaniu egzaminie kandydat otrzymuje certyfikat uprawniający go do wykonywania zawodu adwokackiego, jeżeli minister sprawiedliwości wpisze go na listę. Zawód wykonuje się w kancelariach indywidualnych. Żadnej organizacji adwokacji na razie nie mają; kontrolę nad nimi sprawuje minister sprawiedliwości.

Jest rzeczą charakterystyczną, że adwokat, przyjmując sprawę, zawiera z klientem umowę pisemną, przy czym jeden egzemplarz tej umowy składa się w Ministerstwie Sprawiedliwości, które ingeruje tylko w kwestii nadmiernego honorarium. Umowa służy adwokatowi za pełnomocnictwo do prowadzenia sprawy przed sądami.

Co się tyczy organizacji sądownictwa, to istnieją w Afganistanie sądy rejonowe (powiatowe), apelacyjne i Sąd Najwyższy, który składa się z prezesa i 7 sędziów. Wszyscy oni są mianowani przez króla, sędziów apelacyjnych zaś i rejonowych mianuje Prezes Sądu Najwyższego, ale nominację podpisuje król. W stosunku do sędziów obowiązuje granica wieku. Tak więc sędzią rejonowym może zostać osoba w wieku nie mniej niż 35 lat, sędzią Sądu Najwyższego — osoba licząca 40 lat, ale nie więcej niż 60 lat. Sędziowie powoływani są na okres 4-letni.

Do roku 1965 obowiązywało jedynie prawo islamu, obecnie — również kodeks opracowany przez władzę państwową. Jeśli chodzi o sprawy karne, to bądź samemu pokrzywdzonemu bądź też — w razie zabójstwa — rodzinie denata przysługuje wybór, na podstawie jakiego prawa: islamu czy państwowego — ma być prowadzona sprawa. Za zabójstwo grozi kara śmierci, wykonuje zaś ją rodzina zabitego w taki sam sposób, w jaki zabity został denat, przy czym dozwolone jest stosowanie pewnych tortur. Za kradzież grozi obcięcie ręki, ale państwo dąży do niestosowania tej kary, gdyż zmniejsza to liczbę rąk potrzebnych do pracy.

Nowy kodeks karny przewiduje jako najwyższą karę — 20 lat więzienia.